

**REVIDIRANI
STRATEŠKI PLAN
HRVATSKE KOMORE
PRIMALJA
2019. - 2025.**

I. UVOD

Hrvatska komora primalja (u daljnjem tekstu: Komora) je samostalna, neovisna, strukovna, zakonski utemeljena organizacija primalja koja djeluje na području Republike Hrvatske, štiti prava i zastupa interese primalja, unapređuje primaljsku djelatnost, brine se za ugled primalja i pravilno obavljanje primaljskog zvanja. Osnivači Komore su Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi (danas: Ministarstvo zdravstva) te Hrvatska udruga primalja (danas: Hrvatska udruga za promicanje primaljstva). Komora je osnovana sukladno Zakonu o primaljstvu. Hrvatska komora primalja registrirana je pri Trgovačkom sudu u Zagrebu 27. ožujka 2009. godine i time osnovana.

Vizija Komore je **neovisno primaljstvo u Republici Hrvatskoj i zdravstvena reforma kojom je primalja cijenjena i ravnopravna s drugim zdravstvenim djelatnicima**, odnosno kojom je **dostojanstvo primaljske struke zaštićeno i promovano**.

Da bi ispunila svoju misiju, Komora **štiti prava i interese primalja, promiče identitet, dostojanstvo i neovisnost struke u praksi**. Komora **potiče samostalnost i odgovornost primalja prema struci**. Komora zagovara **razvoj primaljstva kroz unaprjeđenje obrazovanja i zakonodavstva**.

Temeljni principi rada Komore su:

- Kontinuirano informiranje javnosti i članstva,
- Trajno stručno usavršavanje i cjeloživotno učenje,
- Javno zagovaranje i stvaranje pozitivne slike primalja u medijima,
- Javne ovlasti i etika rada – kontrola kvalitete, stručni nadzor, etički kodeks primalja, priznavanje inozemne stručne kvalifikacije, te
- Suradnja, partnerstva i umrežavanje s relevantnim dionicima.

Komora je izradila revidirani Strateški plan 2019. godine za razdoblje do 2023. godine, a potom novi revidirani plan do 2025. godine. Ovaj plan bi trebao osigurati Komori nesmetan nastavak rada i kvalitetnu tranziciju nakon izbora Predsjednice/ika i Vijeća Komore koji su planirani za rujan 2024. godine.

Posljednja revizija Strateškog plana učinjena je tijekom trodnevnog sastanka u lipnju 2023. godine. Na sastanku su sudjelovale predsjednica, stručne službe Komore, članice vijeća, volonterke i članice Komore koje su se nedavno aktivnije uključile u njezin rad. Prije sastanka, facilitatorica planiranja diseminirala je evaluacijski upitnik svim sudionicama planiranja čiji su odgovori omogućili dubinski uvid u organizacijsko stanje, programske prioritete i potrebe za promjenama u organizacijskom i programskom smislu. Nakon trodnevnog sastanka, održan je i dodatni sastanak u Komori primalja na temu organizacijskog razvoja na kojem su raspravljani modeli unaprjeđenja organizacijskog upravljanja i politika upravljanja ljudskim resursima. Cjelokupni je proces planiranja osmišljen i proveden s njegovim sudionicama.

II. PREGLED POSTIGNUĆA HRVATSKE KOMORE PRIMALJA OD 2019. DO 2023.

Komora je svjesna važnosti napora koje treba ulagati u napredak struke i stvaranje poticajnog ozračja za razvoj neovisnog i kvalitetnog primaljstva u Republici Hrvatskoj. U nastavku donosimo opis nekih od važnijih inicijativa i rezultata koji su ostvareni u proteklom petogodišnjem razdoblju, u velikoj mjeri zahvaćenom pandemijom virusa COVID-19.

INSTITUCIONALNI POMACI

Otvoren diplomski sveučilišni studij primaljstva na Fakultetu zdravstvenih studija u Rijeci 2019. godine te razlikovni (bridging) studij primaljstva

Diplomski sveučilišni studij Primaljstva otvoren je u cilju unaprjeđenja i nadogradnje znanja i vještina iz područja primaljske struke. Sveučilište u Rijeci prvo je prepoznalo potrebu za visokim obrazovanjem primalja te je otvorilo Diplomski sveučilišni studij *Primaljstvo*.

Fakultet zdravstvenih studija Rijeka pokrenuo je 2023. razlikovni (bridging) diplomski sveučilišni studij primaljstva (sa diplomskog sveučilišnog studija *Sestrinstvo* na sveučilišni diplomski studij *Primaljstvo*). Studij će se održati jednokratno ove akademske godine, a prijave na isti su se zaprimale do 28.02.2023. godine.

Komora već neko vrijeme održava sastanke na Sveučilištu Sjever, Sveučilišnom centru Varaždin po pitanju otvaranja studija primaljstva. Početkom 2023. godine su predstavnici Sveučilišta Sjever u Varaždinu iskazali interes za otvaranje studija primaljstva te je izrađen program obrazovanja koji se trenutno nalazi u procesu akreditiranja. Nadamo se da će sve ići po planu te da će studij primaljstva biti otvoren u Varaždinu već iduće akademske godine. Komora jednako tako radi na tome da se studiji primaljstva otvore na Medicinskom fakultetu u Zagrebu, te na Veleučilištu "Lavoslav Ružička" u Vukovaru.

Također, imamo informaciju da je u planu otvaranje studija primaljstva akademske godine 2024./2025. u Zaboku na Pučkom otvorenom učilištu, a kao rezultat suradnje Opće bolnice Zabok i Medicinskog fakulteta u Rijeci.

Koordinacija komora u zdravstvu

Od listopada 2017. godine, Komora sudjeluje u radu Koordinacije komora u zdravstvu (KOKOZ). Koordinacija komora u zdravstvu predstavlja važan iskorak u djelovanju zdravstvenih komora u Republici Hrvatskoj od zajedničkog interesa, pri čemu komore surađuju u razmjeni iskustava uspostavom i održavanjem zajedničkih sastanaka, susreta i inicijativa, provedbe zajedničke i ciljane edukacije svojih članova, uzajamnom povezivanju i suradnji u provedbi stručnih nadzora, zajedničkoj suradnji u konkretnim područjima zaštite interesa i ugleda članova, suradnji u odnosima s državnim i drugim tijelima u zaštiti zajedničkih interesa i interesa članova, suradnji s obrazovnim institucijama u području znanosti i visokog obrazovanja iz djelatnosti komora, sudjelovanju na konferencijama, kongresima, simpozijima i seminarima te drugim znanstvenim i stručnim skupovima, organizaciji zajedničkih skupova, inicijativa, politika i javnog djelovanja, provedbi postupaka očuvanja i unaprjeđivanja standarda profesija članova komora, podnošenja zajedničkih i

usuglašanih prijedloga i zahtjeva koji se odnose na zdravstvene djelatnosti, zdravstvene profesije i zdravstveni sustav u cjelini, pružanju međusobne pomoći i potpore u cilju ostvarivanja gore navedenih inicijativa i ciljeva te ostalim oblicima suradnje od zajedničkog interesa. Hrvatska komora primalja, s ostalim komorama u zdravstvu već 4 godine sudjeluje na kongresu KOKOZ-a i hrvatskom kongresu medicinskog prava.

Radne skupine

Komora sudjeluje u radu Povjerenstva za zaštitu i promicanje dojenja, Radne skupine za izradu standarda kvalitete i sustava ocjenjivanja u programu promicanja dojenja, te u radu drugih radnih skupina pri Ministarstvu zdravstva vezano uz izmjene i dopune zakona i pravilnika u nadležnosti Ministarstva. Dodatno, Komora je dio Radne skupine "Rodilišta prijatelji djece" te je sudjelovala u provedbi projekta "Rodilišta prijatelji majki i djece".

PROFESIONALIZACIJA STRUKE

Relicenciranje

Komora je uložila financijska sredstva za izradu nove baze podataka u kojoj članice vide svoje bodove i osobne podatke te primaju obavijesti o isteku licence ukoliko su uredi Komore dostavile svoju e-mail adresu.

Komora redovito provodi relicenciranje članica. Relicenciranje značajnog dijela članstva provedeno je 2021. godine kada je obnovljeno 1.275 licenci.

Umanjivanje broja bodova potrebnih za relicenciranje svim članicama/ovima Komore

Zbog proglašene pandemije izazvane virusom COVID-19 te nemogućnosti fizičkog odlaska na edukacije u neprekinutom razdoblju od 12 mjeseci, Povjerenstvo za stručna pitanja i trajno usavršavanje Hrvatske komore primalja dana 31.03.2021. godine donijelo je odluku da se umanjuje broj bodova potrebnih za relicenciranje svim članovima/icama Komore. Umanjenje se ne odnosi na obvezu prikupljanja bodova prisustvom jednoj vrsti edukacije na kojoj je minimalno jedna tema iz područja etike u primaljstvu, jedna tema iz područja zakonodavstva u primaljstvu, jedna tema iz kardiopulmonalne reanimacije i jedna tema iz područja psihologije.

Imenovanje stručnih ispitivačica za stručne ispite primalja

Ministarstvo zdravstva je, na prijedlog Komore, imenovalo primalje (magistre) za ispitivačice stručnih ispita u Ministarstvu zdravstva.

Primaljske liste

Ministarstvo zdravstva je, na prijedlog Komore, izradilo Pravilnik o sadržaju i obrascu primaljske liste te je isti objavljen u Narodnim novinama, a možete ga vidjeti [ovdje](#).

U objavljenom pravilniku su uočene poneke greške te je ustanovljeno da je objavljena kriva verzija pravilnika, što Ministarstvo zdravstva namjerava ispraviti, nadamo se, ubrzo.

Kotizacije predsjednicama PV za HUPP simpozije

Svake godine u znak zahvale za aktivan rad u Komori i doprinos unaprjeđenu primaljske struke Komora snosi trošak kotizacije na simpozijima koje organizira Hrvatska udruga za promicanje primaljstva - HUPP, i to zainteresiranim predsjednicama Područnih vijeća.

Dobrovoljno članstvo

Vijeće Komore je na 41. sjednici održanoj dana 08.10.2022. donijelo Pravilnik o dobrovoljnom članstvu kojim se uspostavlja institut dobrovoljnog članstva te se uređuju uvjeti i način provođenja dobrovoljnog članstva u Komori. Prema navedenom pravilniku u Komoru se kao dobrovoljni članovi mogu učlaniti sve primalje koje imaju pravo na upis u obvezne registre Komore, a ne rade na poslovima primaljstva te posjeduju valjano odobrenje za samostalni rad jedne od komora u zdravstvu ili valjanu dozvolu za rad Hrvatske komore dentalne medicine.

SENZIBILIZACIJA ZDRAVSTVENIH RADNIKA/ICA

Kampanja "Imaš znanje, budi primjer!"

Hrvatska komora primalja je s osam komora u zdravstvu pokrenula javnozdravstvenu kampanju „Imaš znanje, budi primjer!“ čiji cilj je dodatno informirati zdravstvene djelatnike o važnosti i svim aspektima cijepljenja protiv virusa SARS-CoV-2. Javnozdravstvena kampanja prati proces cijepljenja zdravstvenih radnika. U sklopu javnozdravstvene kampanje održana su dva webinara: "Vrhunski hrvatski stručnjaci o cijepljenju protiv COVID-19" i "Zdravstveni djelatnici u borbi s COVID- 19".

Press konferencija "I mi smo zdravstvo!"

Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara – medicinskih tehničara i Samostalni sindikat zdravstva i socijalne skrbi Hrvatske održao je konferenciju za medije vezano za održavanje prosvjednih aktivnosti pod nazivom „I MI SMO ZDRAVSTVO“ .

Predstavnici Komore sudjelovali su na konferenciji i podržali sindikate u borbi za povećanje koeficijenata zdravstvenim i nezdravstvenim radnicima u bolničkom sustavu za 10 %.

Ispred Komore na Godišnjoj skupštini prisustvovala su Biserka Matok-Glavaš, bacc. obs., mag. med. techn., predsjednica Povjerenstva za stručni nadzor i kontrolu kvalitete, te Kristina Sinovčević Rački, mag. admin. publ., tajnica Komore koje su pozdravile skup i naglasile da se primalje nažalost nalaze na margini zdravstvenog sustava te da se u Uredbi o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama niti ne spominju.

JAVNO PROMICANJE PRIMALJSTVA

Međunarodna godina primalja 2020.

Međunarodna godina primalja zamišljena je kao godina slavlja, veselja i druženja. Osmišljene su razne edukacije i radionice na kojima su primalje trebale trudnicama i roditeljama prikazati svoj rad, ispričati što ih čeka na porodu, naučiti ih i pokazati im kako da se što bolje pripreme za majčinstvo. Primalje su u Međunarodnoj godini primalja i medicinskih sestara planirale unaprijediti svoje znanje i vještine zajedničkim edukacijama i sastancima. Nažalost, zbog

pandemije izazvane virusom COVID-19, svi unaprijed napravljeni planovi su odgođeni, stavljeni na čekanje ili otkazani. Primalje su bile na svojim radnim mjestima dok većina svjetskog stanovništva ostajala doma kako bi izbjegli zarazu virusom COVID-19. Mjere fizičke distanciranosti koje su se preporučivale građanima primalje nisu mogle provoditi jer je njihov dodir i podrška tada bila potrebna roditeljama više nego ikad.

Svojim požrtvovnim radom primalje su u 2020. godini već ispunile svoju misiju i pokazale da su dostojne svakog izazova. Možda Međunarodna godina primalja i medicinskih sestara nije bila godina slavlja, ali je svakako bila godina koja nam još jednom pokazala koliko primalje i medicinske sestre doprinose zajednici te zašto im moramo iskazivati zahvalnost svakoga dana svake godine.

Međunarodni dan primalja

Međunarodni dan primalja već par godina obilježavamo organiziranim besplatnim tečajem pripreme trudnica za porođaj i roditeljstvo. Tečaj je namijenjen trudnicama i njihovim partnerima, a vode ga primalje s dugogodišnjim iskustvom rada u rodilištima. Odaziv na tečaj je izvrstan.

JAVNOST RADA TE JAČANJE STRUČNIH I ADMINISTRATIVNIH KAPACITETA KOMORE

Proslava 10. godišnjice rada Hrvatske komore primalja

Komora je obilježila svojih 10 godina rada te je tim povodom održan Međunarodni kongres Hrvatske komore primalja na temu "Zaštita i promocija dojenja", od 06.09. do 08.09.2019. godine u Poreču, u hotelu Valamar Diamant.

Na kongresu Hrvatske komore primalja održale su se razne edukacije; uz domaće, sudjelovali su i izvrsni predavači iz inozemstva - Amy Brown, profesorica javnog zdravstva sa Swansea University u Velikoj Britaniji, Gina Weissman, savjetnica za dojenje iz Izraela te prof. dr. sc. Ana Stavljenić-Rukavina s temom „Upravljanje u zdravstvenom sustavu“ i doc.dr. Ana Polona Mivšek s temom „Profesionalni identitet primalja“.

Pokrovitelji Kongresa su bili Predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović, Ministarstvo zdravstva i UNICEF, a podršku je izrazila i Istarska županija.

Odluka o izmjenama i dopunama Statuta Hrvatske Komore primalja

Komora je, nakon velikog rada i truda, dana 27. veljače 2019. zaprimila dopis Ministarstva zdravstva kojim ministar zdravstva daje suglasnost na Odluku o izmjenama i dopunama Statuta Hrvatske komore primalja koju je donijela Skupština Komore dana 13. prosinca 2018. godine.

Pravilnici o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta

Komora je od 2020. godine uvela praksu da se tijekom stručnog nadzora traži od ustanova dostava Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta. Kroz mišljenje o provedenom stručnom nadzoru, Komora ukazuje ustanovama na neusklađenost sistematizacije sa odredbama Zakona o primaljstvu te daje preporuku za usklađenje.

Izbori tijela Hrvatske komore primalja 2019.

U 2019. održani su izbori za tijela Komore te dana 08. rujna 2019. održana je Izborna sjednica Skupštine Komore u Poreču. Skupština Komore je na navedenoj sjednici provela izbore za predsjednicu Komore, 7 članica Vijeća Komore i 1 članicu Nadzornog odbora Komore na mandat u trajanju od 5 godina, a koji je otpočeo sa 07. studenoga 2019. godine.

Za predsjednicu Komore je izabrana Barbara Finderle; za sedam članica Vijeća Komore su izabrane: Teuta Grdinić, Marijana Ivančić, Milkica Nižić, Erika Spirić, Željka Živković, Karmen Cecarko i Silvija Zenko, a za članicu Nadzornog odbora Komore je izabrana Viktorija Radošević.

PUBLICIRANJE

Brošura o kompetencijama primalja

Komora je u suradnji s Fakultetom zdravstvenih studija u Rijeci i Školom za primalje u Zagrebu izdala brošuru *Kompetencije primalja-asistencija, prvostupnica primaljstva i magistra primaljstva*. Brošuru možete u online izdanju vidjeti [ovdje](#).

Video tečajevi za trudnice i pripreme za dojenje

S obzirom na situaciju vezanu uz pandemiju izazvanu virusom COVID-19, Hrvatska komora primalja odlučila je izraditi online tečajeve vezano uz trudnoću, porođaj i dojenje. Primalje su jedini zdravstveni djelatnici kojima u Zakonu o primaljstvu i Direktivi EU stoji da educiraju žene i obitelj te su najkompetentnije osobe koje mogu savjetovati žene o fiziologiji trudnoće, porođaju i puerperiju te o dojenju.

2020. godina je Svjetska zdravstvena organizacija proglasila godinom medicinskih sestara i primalja. Komora je obilježila godinu poklanjanjem pristupa besplatnim tečajevima koje možete pogledati [ovdje](#).

Besplatni e-tečajevi za vrijeme pandemije

Vijeće Komore je na 07. sjednici održanoj online 20.04.2020. donijelo odluku da su svi e-tečajevi na Portalu za e-učenje Komore besplatni do kraja protuepidemijskih mjera. Vijeće Komore je zbog privremene situacije uzrokovane pandemijom virusa COVID-19 i nemogućnosti odlaska na predavanja odlučilo da svi e-tečajevi na portalu za e-učenje Komore budu besplatni i tako dostupni svim članicama Komore. Tako je istima omogućen pristup i svim obveznim predavanjima.

Nova web stranica, blog i portal za e-učenje

Hrvatska komora primalja izradila je novu službenu [internetsku stranicu](#) radi lakšeg i jednostavnijeg snalaženja naših članica.

Otvoren je i blog na web stranici Komore. Na [blogu](#) možete pročitati dirljiva iskustva naših primalja za vrijeme potresa. Također, na blogu možete pročitati i iskustvo rada primalja za vrijeme pandemije koronavirusa i općenito druga iskustva.

Dana 02.05.2023. je započeo s radom novi portal za e-učenje Komore te e-tečajevi više nisu besplatni i naplaćuju se prema troškovniku Komore..

Na novom portalu je dostupan 31 e-tečaj, a u planu je snimanje još novih e-tečajeva te bi isti trebali biti dostupni u skorije vrijeme.

Newsletter Komore i Primaljski vjesnik

Komora članicama svaka 3 mjeseca šalje newsletter u kojem obavještava članice o svom radu i aktivnostima. Primaljski vjesnik izdajemo dva puta godišnje i objavljujemo zanimljive članke naših članica i ostalih stručnjakinja/ka.

PODRŠKA STRADALIMA U POTRESIMA U ZAGREBU I PETRINJI

S obzirom na to da su se žene u Zagrebu i okolici otpuštale kući iz rodilišta vrlo brzo nakon porođaja zbog potresa 2020., Komora je organizirala timove primalja koji su pomagali trudnicama i ženama koje su trebale primaljsku skrb. Komora je otvorila e-mail adresu primalje.podrska@gmail.com na koju su se rodilje mogle javiti, a Komora pravovremeno pružiti odgovarajuću primaljsku skrb svim ženama kojima je pomoć potrebna.

Dodatno, Vijeće Komore je donijelo odluku o novčanoj pomoći članicama Komore čije su nekretnine stradale u potresu na području Područnog vijeća Sisačko-moslavačke županije.

DRUGA POSTIGNUĆA

Ured Komore kontinuirano organizira edukacije, provodi stručni nadzor, koordinira rad povjerenstava i radnih skupina te drugih tijela Komore, provodi postupke upisa i ispisa članica, izdaje i obnavlja licence, provodi postupke priznavanja inozemne stručne kvalifikacije, postupke oslobođenja od plaćanja članarine, umanjenja broja bodova i mnoge druge postupke u nadležnosti Komore.

III. ANALIZA ORGANIZACIJSKOG STANJA I VANJSKOG OKRUŽENJA

Snage

Evaluacijom organizacijskog stanja Komore dobile smo uvid u Komorine ključne snage i slabosti. U odnosu na prethodno planiranje, Komora je pokazala konzistentnost u održavanju vlastitih snaga. Sudionice planiranja istaknule su **kvalitetu vodstva**, opisujući ga uhodanim, čvrstim, snalažljivim, transparentnim, utemeljenim u entuzijazmu, stručnom znanju i dijeljenoj viziji. Istaknuta je dugogodišnja posvećenost Predsjednice Komore i članica Vijeća koje upravljaju Komorom. Pored toga, istaknuta je kvaliteta rada **stručnih djelatnika/ica Komore**, specifično kvaliteta rada Tajnice i drugih dugogodišnjih stručnih zaposlenika Komore, struktura i uhodanost u svakodnevnom radu stručnih službi, naročito u dijelu javnih ovlasti. Dodatno, istaknuta je i kvaliteta ideja i rada koje dolaze od volonterki.

Nadalje, jednom od ključnih snaga Komore smatra se **kvalitetna komunikacija i dobra organizacija** u svakodnevnom radu između vodećih tijela Komore i djelatnica/ika, te **zajedništvo i suradnja** u složnom promicanju primaljstva i unaprjeđenja vrednovanja struke. Evaluacija je ukazala na to da Komora djeluje kao mala zajednica osoba koje su iznimno posvećene promicanju primaljstva kao svoga ključnog cilja. U postizanje ovoga i drugih ciljeva Komore, članice Komore pružaju si uzajamnu podršku, njeguju dobar odnos s članicama koje se osjećaju sigurnima u ovoj zajednici - kvalitete koje su rijetke u drugim radnim kolektivima, kako same ističu.

Posvećen odnos prema unaprjeđenju stanja i vrednovanja struke, promicanje dostojanstva primalja i utjecaj na politike vezane za zdravstvo, istaknuta je snaga ovog kolektiva. Primalje su ostvarile brojne pomake u unaprjeđenju primaljske skrbi u Hrvatskoj, od priznanja primaljskog zvanja preko sveobuhvatne podrške ženama u perinatološkom dobu, preko pozitivnog utjecaja i veće razine informiranosti trudnica, roditelja, obitelji i javnosti o fiziološkim procesima preko neposrednog utjecaja na uspostavu zakonodavnog i institucionalnog okvira koji promiče, štiti i razvija primaljsku profesiju, pa sve do provođenja stručnog nadzora i rastućeg uvažavanja od strane poslodavaca kada se to tiče uvažavanja preporuka proizašlih iz stručnog nadzora. Osim toga, Komora je pokrovitelj godišnjih simpozija Hrvatske udruge za promicanja primaljstva. Dodatno, Komora organizira stručna predavanja kako bi primalje ostvarivale prava na licenciranje.

Ovaj kolektivni stav, rad i rezultati proizlaze iz **ljubavi primalja prema njihovoj profesiji** koje gaje entuzijazam i etički pristup u radu s trudnicama, roditeljama, novorođenčadi i obiteljima.

Evaluacijom organizacijskog stanja utvrđeno je i da su članice vodećih tijela Komore većinom **visoko obrazovane**, s diplomama preddiplomskog i diplomskog studija primaljstva. Time su ojačani unutarnji kapaciteti organizacije, utjecaj u obrazovnom polju kako kroz poučavanje primaljskih studentica, tako i kroz lobiranje za otvaranje novih fakulteta i održavanje dobrih odnosa s već otvorenim fakultetima, te postizanje promjena u zakonskom okruženju za razvoj primaljstva. Pored toga, pojedine visoko obrazovane primalje predaju na

studiju primaljstva u Rijeci. Time su ostvarena višegodišnja nastojanja da primalje educiraju primalje.

Slabosti

U posljednje vrijeme, osobito pod utjecajem pandemije virusa COVID-19, članice Komore primjetile su **pad motivacije i entuzijazma** dijela članstva koji se primarno odražavaju u nejednako agilnom adresiranju problema primalja i primaljske struke u visoko hijerarhiziranom zdravstvenom sustavu. Zamjetan je i porast kritike članica spram rada Komore, problem koji će Komora urgentno adresirati u svojim strateškim i operativnim koracima dogovorenima na ovom planiranju. Veliki broj članstva smatra da čelna organizacija primalja ne uspijeva zaštititi njihove interese i prava te smatra da je Komora odgovorna za nepriznavanje odgovarajućeg koeficijenta. Međutim, Komora aktivno zagovara povećanje koeficijenta, iako navedeno nije u njezinoj nadležnosti već u nadležnosti sindikata.

Vezano za manjak aktivnih članica, primjetne su dvije dodatne slabosti, i to: ista grupa volonterki doprinosi radu Komore gotovo 15 godina, **malen je broj novih aktivnih volonterki** koje bi doprinijele razvoju aktivnosti Komore (veliki broj članica nosi se s velikim pritiscima i stresom na radnim mjestima u zdravstvenom sustavu), te **smanjeni broj sjednica uživo koji je utjecao na kvalitetu komuniciranja između volonterki** (broj sastanaka uživo se smanjio s dolaskom pandemije izazvane virusom COVID-19).

Pored toga, Komora djeluje s **ograničenim proračunom** koji omogućuje pokrivanje temeljnih troškova plaća, uredskih troškova i režija te edukacija i javnih aktivnosti Komore. Komora ne raspolaže sredstvima za veće projekte i značajnija povećanja plaća zaposlenika. Komora nema pravni položaj koji bi joj omogućio prijave na projekte europskih fondova ili javnih zaklada.

Evaluacijom je utvrđeno **nezadovoljstvo djelatnika Komore niskim plaćama** u otežanoj ekonomskoj situaciji obilježenoj visokom inflacijom cijena i troškovima života.

Prilike

Komora se na ovom planiranju usredotočila na nekoliko strukturnih prilika za promicanje primaljstva i dostojanstva primalja u zdravstvenom sustavu Republike Hrvatske. Prva se tiče jasnije artikulacije, a samim time i **prepoznavanja primaljske uloge od strane žena, trudnica, roditelja, babinjača s novorođenčecom, obitelji, mladih žena i djevojaka, žena u menopauzi te ginekoloških pacijentica**. Prilika se ogleda u tome da sve ove skupine prepoznaju primalju kao samostalnog zdravstvenog djelatnika, kao dio zdravstvenog tima, te kao stručnu podršku u životnim procesima u kojima se nalaze.

Druga prilika vidi se u **Komorinom agilnijem povezivanju i suradnji s drugim sličnim skupinama**. Tu se ističu dva pravca: jedan se tiče aktivnog članstva i zagovaranja

unaprjeđenja primaljske struke kroz svjetska i europska udruženja primalja; dok se drugi tiče aktivnijeg doprinosa u radu Koalicije komora u zdravstvu (KOKOZ) u Hrvatskoj.

Naposljetku, prilika se vidi i u **izboru vodećih tijela Komore** iduće godine. Strateško će se planiranje organizirati nakon idućih izbora.

Prijetnje

Komora već dugi niz godina pokušava postići određene pomake u profesionalnom, zakonodavnom i institucionalnom polju, međutim na tom putu nailazi na niz prepreka koje evidentira kao dugoročne prijetnje za razvoj primaljstva kao i za nesputani rad Komore. Prije svega, najveća prijetnja leži u **tromosti sustava te nedostatku sluha i nepotrebnoj birokratizaciji raznih procesa od strane Ministarstva zdravstva**. Komora je ograničena odredbama Zakona o primaljstvu i ovisi o političkoj volji Ministarstva koje probleme s kojima se susreću primalje ne rješava odgovarajućom brzinom i na adekvatan način. Stoga se Komora nalazi u nezavidnom položaju i sporo ostvaruje utjecaj na promjene u zdravstvu kakve bi njezine članice željele vidjeti. Komora često mjesecima čeka odgovore i reakcije nadležnog ministarstva na predstavke, prijedloge i dopise koje redovito šalje.

Nadalje, opetovana je prijetnja **slab interes poslodavaca i mali utjecaj na promjene u načinima funkcioniranja poslodavaca** u zdravstvenom sustavu. Vrlo je mala mogućnost zaštiti prava primalja u praksi u situaciji kada su primalje iznimno podređene drugim strukama, kada se za svoje obrazovanje i stjecanje primaljskih kompetencija bore dekadama i kada im se ne omogućava samostalan rad u praksi u većini zdravstvenih ustanova.

U vezi s obje gore navedene prijetnje je i ona sljedeća - **Zakon o primaljstvu je kontinuirano nedorečen i ne štiti primalje na odgovarajući način**, a put do njegovih izmjena i dopuna izrazito spor.

Nastavno na sve navedeno, **primaljska profesija je u nezavidnom i još uvijek nedovoljno priznatom statusu** zbog nekoliko strukturnih razloga: ne postoji standard primaljske prakse (protokoli i druga regulativa primjerice) nego je ona svedena na subjektivne procjene liječnika; primaljska profesija nije priznata na razini sestrinske profesije; obrazovne prilike za visoko obrazovane primalje su nedostatne (npr. nema studija u Zagrebu); ne priznaju se obrazovne kvalifikacije (magisterij se ne priznaje adekvatno kroz plaću i javljanje na natječajne za vodeće pozicije); primalje nisu prepoznate kao zasebna kategorija u Uredbi o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama; primaljska dokumentacija se ne evidentira u Bolnički informacijski sustav - BIS (iako se takva implementacija očekuje do kraja 2023. godine). Zbog dobi i ostvarenja uvjeta za odlazak primalja u mirovinu, postoji prijetnja nestanka primaljske struke jer će mnoge primalje zbog dobi otići u mirovinu u narednih 5 godina, a pretpostavka je i da će mnoge otići raditi u inozemstvo gdje se primaljski rad više vrednuje i plaća.

IV. STRATEŠKI CILJEVI I PRIORITETI

Komora je definirala četiri strateška cilja 2019. i revidirala ih 2023. godine. Ciljevi u svojoj biti ostaju isti, unesene su tek manje jezične izmjene uz definiranje prioriteta djelovanja za narednu godinu prije izbora vodećih tijela Komore. Navedeni ciljevi i prioriteti čine ključne smjernice za djelovanje Komore, kako slijedi:

1. **Cilj: Uspostava i razvoj odgovarajućeg obrazovanja za primalje u svim makroregijama,**
2. **Cilj: Njegovanje dostojanstva i razvoj struke,**
3. **Cilj: Unaprjeđenje primaljstva kroz promjene u zakonodavnom i institucionalnom okruženju,**
4. **Cilj: Kontinuirano ulaganje u razvoj kvaliteta rada Komore.**

1. Prvi strateški cilj ***Uspostava i razvoj odgovarajućeg obrazovanja za primalje*** ima sljedeće prioritete za narednu godinu:

- 1.1. Otvaranje novih studija u Zaboku, Varaždinu, Vukovaru i Zagrebu,
- 1.2. Donijeti mišljenje o potrebi obrazovanja primaljskih asistentica,
- 1.3. Omogućiti primaljama obavljanje primaljske djelatnosti propisane Zakonom.

2. Drugi strateški cilj ***Podizanje dostojanstva i razvoj struke*** postavlja sljedeće prioritete:

- 2.1. Unaprjeđenje položaja i radnih uvjeta primalja putem priznavanja odgovarajućeg koeficijentata vezanog za radno mjesto i školovanje,
- 2.2. Informiranje, educiranje i zagovaranje odgovarajućeg korištenja primaljskih listi,
- 2.3. Zagovaranje zakonske regulacije otvaranja i djelovanja samostalnih primaljskih praksi,
- 2.4. Jačanje kapaciteta i informiranje primalja o izlaznim kompetencijama školovanja i djelatnostima propisanim Zakonom o primaljstvu.

3. Treći strateški cilj ***Unaprjeđenje primaljstva kroz promjene u zakonodavnom i institucionalnom okruženju*** ima sljedeće prioritete:

- 3.1. Unaprjeđenje zakonskog okvira,
- 3.2. Reguliranje planiranog kućnog porođaja (PKP).

4. Posljednji i četvrti Strateški cilj ***Osiguranje standarda kvalitete i kontinuitet rada Komore*** usmjerava se na sljedeće prioritete:

- 4.1. Zapošljavanje novih osoba u administraciji,
- 4.2. Izmijeniti i usvojiti potrebne pravilnike,

- 4.3. Unaprijeđivati politike organizacijskog razvoja,
- 4.4. Izrada proračuna za 2024. godinu,
- 4.5. Izbori Predsjednice i Vijeća Komore.

Sekundarne strategije razvoja

Pored primarnih programskih i organizacijskih strateških ciljeva koji odražavaju kontinuirani razvoj i adresiranje kritičnih problema u primaljstvu, Komora je odlučila postaviti i sekundarne strategije razvoja kojima će istražiti nastale potrebe te odgovoriti na ključne slabosti i prijetnje proizašle u analizi. Sekundarne strategije dopunjuju i podupiru primarne strategije razvoja i potpomažu njihovu učinkovitost.

Strategija 1. Izgradnja povjerenja prema članstvu i osnaživanje članica

**uključuje neke ranije navedene strategije*

Prioriteti:

- Graditi vezu s primaljama u zemlji,
- Povezivati primalje s više i manje radnog staža te osigurati međusobni prijenos iskustava.

Aktivnosti:

- 1.1. Provesti istraživanje o uvjetima rada primalja na radnim mjestima,
- 1.2. Izraditi analizu pravnih mogućnosti za otvaranje samostalne primaljske prakse,
- 1.3. Uspostaviti psihološku podršku za primalje,
- 1.4. Organizirati Dane otvorenih vrata Komore,
- 1.5. Educirati primalje s manje od 5 godina radnog staža i motiviranje na završavanje viših razina obrazovanja.

Strategija 2. Promicanje primaljstva i primalja u zdravstvenom sustavu

Prioritet:

- Medijska kampanja

- 2.1. Izraditi blueprint kvalitetne medijske strategije/kampanje s visokim dosegom uz potporu vanjskih stručnjaka/kinja,
- 2.2. Izraditi i objavljivati repertoar osobnih narativa i svjedočanstava susreta žena i obitelji s primaljama kao i iskustva primalja s radnih mjesta,
- 2.3. Publicirati monografiju primaljstva u Hrvatskoj.

Strategija 3. Poticanje nužnih zakonodavnih, institucionalnih i političkih promjena

Prioritet:

- Usmjeriti javnozagovaračke aktivnosti Komore ka urgentnim promjenama koje odgovaraju na goruće probleme u primaljskoj praksi.

3.1. Analizirati podatke iz stručnih nadzora i registra za period od posljednjih pet godina,

3.2. Izraditi dokument s ključnim problemima i prijedlozima,

3.3. Organizirati i održati sastanke sa saborskim zastupnicama i institucijama,

3.4. Tražiti izmjene i dopune Zakona o primaljstvu kroz redovno zagovaranje,

3.5. Tražiti donošenje odgovarajuće sistematizacije radnih mjesta i koeficijenata za primalje u suradnji sa sindikatima,

3.6. Izraditi analizu uspostave porodnih centara pri rodilištu,

3.7. Izgraditi suradnju s nacionalnim i međunarodnim organizacijama od interesa za primaljstvo.

**Detalji ovih triju strategija nalaze se u Operativnom planu za ljeto 2023. - jesen 2024.*

V. PROVEDBA STRATEŠKOG PLANA I NAREDNO STRATEŠKO RAZDOBLJE

Ovaj je strateški plan strukturiran na način da daje konkretne smjernice Komori do početka 2025. godine. Plan će se provjeravati i o njemu će se donositi odluke na tjednim sastancima Predsjednice i djelatnika/ica te redovito u suradnji s Vijećem Komore i drugim tijelima Komore.

Izbori novih tijela Komore raspisat će se u kolovozu 2024. godine prije Skupštine. Netom nakon izbora Komora će organizirati novo strateško planiranje. Komora će u pripreмноj fazi izraditi pregled isteka svih mandata i pripremiti potrebnu dokumentaciju za održavanje izbora i izvještavanje Skupštine.

Trenutno vodstvo i djelatnici Komore smatraju kako Komora treba osigurati kontinuitet snažnog vodstva, stručno kapacitiranog i s kvalitetnim rukovodećim vještinama. Od novog vodstva se očekuje osiguranje kvalitete razvoja na temelju postavljenih strateških ciljeva. U procesu ovog strateškog planiranja artikulirana su tri ključna očekivanja za budući rad Komore: 1) pojačan rad na izgradnje povjerenja s članicama (primaljama koje rade u zdravstvenom sustavu diljem zemlje) primarno kroz kvalitetniju komunikaciju s područnim vijećima i neposredno uključivanje primalja u rad Komore (povećanje njihove aktivnosti je osobito važno); 2) osnaženi administrativni kapaciteti Komore novim zapošljavanjima i politikama organizacijskog razvoja i vrednovanja rada; te 3) posvećen rad na javnom djelovanju Komore uz osiguranje konzistentne reprezentacije pred političkim institucijama i javnim tijelima u Hrvatskoj i inozemstvu.